

Spis treści

Notki biograficzne autorów	9
Tekst Układu z 7 grudnia 1970 roku	14
Słowo wstępne Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego (Przemysław Wiszewski)	17
Słowo wstępne Ambasadora RFN w Warszawie (Arndt Freytag von Loringhoven)	19
Wstęp od redaktorów naukowych (Jan Barcz i Krzysztof Ruchniewicz)	21
Rozdział 1	
„Dobre stosunki z Polską są dla nas szczególnie ważne”. Stosunki polsko-niemieckie 1945–1970 (Krzysztof Ruchniewicz)	25
1. Ogólne uwarunkowania	25
2. „Odwilż” w relacjach polsko-(zachodnio)niemieckich	26
3. Początki (zachodnio)niemieckiej Nowej Polityki Wschodniej (Neue Ostpolitik)	27
4. „Neue Ostpolitik staje się faktem”	30
5. Przed podpisaniem „Układu normalizacyjnego”	33

Rozdział 2

Rozszerzanie „ograniczonej suwerenności”

(Adam Daniel Rotfeld)	38
1. Uwagi wstępne	38
2. Geneza	40
3. Układ Zgorzelecki (1950 rok)	43
4. <i>Gevaltverzicht</i>	44
5. Polska inicjatywa	46
6. Negocjacje	49
7. Układ Normalizacyjny	56
8. Uwagi końcowe	60

Rozdział 3

Ostpolitik RFN i znaczenie Układu z 7 grudnia 1970 roku

(Dieter Bingen)	64
1. Uwagi wstępne	64
2. Zapowiada się przełom	65
3. 7 grudnia 1970 roku: niemiecki kanclerz w Warszawie i Układ	67
4. Czego nie załatwiono I: kwestie humanitarne	70
5. Czego nie załatwiono II: zadośćuczynienie	72
6. Podsumowanie	72

Rozdział 4

Interpretacja Układu z 7 grudnia 1970 roku w Polsce

(Jan Barcz)	75
1. Uwagi wstępne	75
2. Treść Układu	76
3. Uznanie w Układzie przez RFN polskiej granicy zachodniej na Odrze i Nysie Łużyckiej	79
4. Wpływ na rozwój stosunków bilateralnych	82
5. Układ jako ważny element normalizacji stosunków RFN z ówczesnymi państwami socjalistycznymi – podstawa polityki odprężenia	85
6. Układ z 7 grudnia 1970 r. jako „ważny etap przygotowania” decyzji z lat 1989/1990/1991	87
7. Podsumowanie	88

Rozdział 5

Traktat normalizacyjny między Polską a RFN z 7 grudnia 1970 r.
albo o znaczeniu odwagi w polityce

(Jerzy Kranz).....	90
1. Uwagi wstępne.....	90
2. „Pozycje prawne” RFN i ich znaczenie.....	91
3. Traktat normalizacyjny z 1970 r. w kontekście pozycji prawnych RFN.....	94
4. Kilka ogólnych refleksji	97
5. Czy wolno mu było ukłęknać?	98
6. Ponad „pozycjami prawnymi” czyli sprawa odwagi	101
7. Słowo na podsumowanie	112

Rozdział 6

Układy normalizacyjne z PRL i ZSRR oraz NRD
w świetle orzecznictwa Federalnego Trybunału
Konstytucyjnego RFN 1973–1975.

Skutki polityczne, prawne i epilog

(Witold M. Góralski).....	114
1. Uwagi wstępne.....	114
2. Istota sporu politycznego o układy normalizacyjne z PRL, ZSRR i NRD	116
3. Sądowa kontrola zgodności układów wschodnich i Układu Podstawowego z Ustawą Zasadniczą.....	117
4. Stosunki polsko-zachodnioniemieckie po wejściu w życie „układów wschodnich”	121
5. Konfliktogenny skutek orzeczeń FTK w sprawie „układów wschodnich” oraz następstw prawnych Układu Podstawowego NRD dla stosunków z Polską	122
6. Epilog	124

Rozdział 7

Pedagogika wstydu i bezwstydu.

Kontekst społeczny Układu w Polsce i RFN

(Adam Krzemiński)	127
1. „Niewłaściwy” pomnik	127
2. Przełamywanie własnych oporów	128

3.	Milcząca odpowiedź na list biskupów	130
4.	„Der Kniefall”: wzorzec polityki moralnej... ..	131
5.	...czy polityki wstydu	132
6.	Bezwstyd narodowej pychy	133

Rozdział 8

Układ Warszawski (1970) w perspektywie współpracy kulturalnej między PRL i NRF

(Marek Zybura)	135
1. Uwagi wstępne – „Polska Fala” i jej znaczenie	135
2. Iwaszkiewicz i Brandt.....	136
3. Kultura w Układzie – układ(y) w kulturze	137
4. Umowa o współpracy kulturalnej z 1976 roku.....	140
5. Podsumowanie	142